

1/12/2021

Bezwaarschrift tegen IFG Exelto - Bijstelling norm Bis & Nonylphenol - OMV 2021133755

Onderwerp van de aanvraag tot 'bijstelling'

Exelto vraagt een wijziging voorwaarde aan m.b.t. lozingsnorm van het bedrijfsafvalwater voor Nonylphenol. In het vergunningsbesluit van 2017 (MO3/44021/42/7/A/2/SQ/FV – 12/01/2017) wordt een initiële norm opgelegd van 9µg/l. Die na 2 jaar (2019) verstrengt naar 3µg/l en na 4 jaar terugvalt tot het indelingscriterium (0,3µg/l). Deze overgangperiode van 4 jaar liep tot januari 2021.

Het bedrijf vraagt om de lozingsnorm voor Nonylphenol terug op te trekken tot **9µg/l**, met een looptijd tot **31 december 2023**. Deze periode zal door het bedrijf gebruikt worden om de oorsprong van Nonylphenol te zoeken en uit te kijken naar alternatieven.

Acties van het bedrijf in periode 2017-2021

In de periode 2017 – 2021 heeft IFG Exelto contact gehad met de leveranciers van producten die mogelijk aan de bron liggen van de aanwezigheid van nonylfenol in het bedrijfsafvalwater. De bevraging van leveranciers bracht geen bijkomend inzicht naar de oorsprong van deze stof in het afvalwater.

Daarnaast heeft Exelto analyses laten uitvoeren naar de aanwezigheid van nonylfenol in de verschillende interne afvalwaterstromen (de resultaten van deze analyses zijn bijgevoegd in huidig dossier). De meting van maart 2021 gaf aan dat nonylfenol aanwezig was in het water afkomstig van lijn 1, 2 of 3.

De BREF-textiel¹ (2003) geeft aan dat nonylfenol ontstaat als metabooliet bij afbraak van nonylfenoethoxylaten. Nonylfenoethoxylaten worden in diverse formuleringen (dispergeermiddelen, emulgatoren, spinoliën) gebruikt. Exelto startte met een laboscreening van de gebruikte formuleringen, waarbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van zowel nonylfenol en nonylfenoethoxylaten.

Nonylfenol?

In het dossier wordt de term nonylfenol gebruikt, maar daarmee is niet duidelijk over welke specifieke stof het gaat. Nonylfenolen (NP) zijn een familie van nauw verwante organische verbindingen bestaande uit fenol met een 9-koolstofstaart. Nonylfenolen kunnen in tal van structuren voorkomen. Stoffen (verbindingen) krijgen een CAS-nummer. Gezien de veelheid aan nonylfenolen en mengsels ervan, zijn er verschillende nummeringen van toepassing.

De lijst van prioritaire stoffen op het gebied van het waterbeleid (Kaderrichtlijn Waterbeleid) vermeldt:

Nonylfenol (CAS 25154-52-3, EU 246-672-0), met inbegrip van isomeren 4-nonylfenol (CAS 104-40-5, EU 203-199-4) en 4-nonylfenol (vertakt) (CAS 84852-15-3, EU 284-325-5)

GMF vraagt om te specificeren in de omgevingsvergunning over welk nonylfenol het specifiek gaat.

Toepassingen van Nonylfenolen

Nonylfenolen worden gebruikt bij de productie van antioxidanten, smeerolie-additieven, was- en afwasmiddelen, emulgatoren en solubilisatoren. Deze verbindingen zijn ook voorlopers van de commercieel belangrijke niet-ionogene oppervlakteactieve stoffen alkylfenoethoxylaten en nonylfenoethoxylaten, die worden gebruikt in wasmiddelen, verven, pesticiden, producten voor persoonlijke verzorging en kunststoffen. Nonylfenol heeft de aandacht getrokken vanwege zijn prevalentie in het milieu en zijn potentiële rol als hormoonontregelaar en xeno-oestrogeen, vanwege zijn vermogen om te werken met oestrogeenachtige activiteit. De oestrogene en biologische afbraak sterk afhankelijk van de vertakking van de nonyl zijketen.

Nonylfenol mag sedert januari 2005 in de Europese Unie niet meer verkocht of gebruikt worden, behalve voor een aantal uitzonderlijke toepassingen waarbij ze in een gesloten systeem circuleert of waarbij ze niet in het afvalwater geloosd wordt.

De Europese Unie heeft nonylfenol ook opgenomen op de lijst van prioritaire gevaarlijke stoffen voor oppervlaktewater in de Kaderrichtlijn Water als 'prioritair gevaarlijke stof' gemarkeerd. De milieukwaliteitsnorm voor NP werd vastgesteld op 0,3 µg/l. In 2013 werden nonylfenolen geregistreerd op de REACH-kandidatenlijst.

In de VS heeft de EPA criteria opgesteld die aanbevelen dat de nonylfenolconcentratie niet hoger mag zijn dan 6,6 µg/l in zoet water en 1,7 µg/l in zout water.

¹ BREF of BREF-documents staat voor BAT Reference documents en is een uitwerking van de IPPC-richtlijn van de Europese Unie. 'BAT' staat dan weer voor Best Available Techniques oftewel Best Beschikbare Techniek. In een BREF-document staat beschreven wat de meest milieuvriendelijke technieken zijn die een bedrijf kan toepassen.

Nonylfenol in het milieu

Nonylfenol blijft bestaan in aquatische milieus en is matig **bioaccumulerend**. Het is **niet gemakkelijk biologisch afbreekbaar** en het kan maanden of langer duren om af te breken in oppervlaktewateren, bodems en sedimenten. Niet-biologische afbraak is verwaarloosbaar.

Nonylfenol wordt gedeeltelijk verwijderd in de rioolwaterzuivering als gevolg van sorptie aan gesuspendeerde vaste stoffen en biotransformatie. Veel producten die nonylfenol bevatten, hebben "down-the-drain"-toepassingen, zoals was- en afwasmiddel, dus de verontreinigingen komen (of kwamen) vaak in de waterzuivering terecht. In rioolwaterzuiveringsinstallaties wordt nonylfenoethoxylaate afgebroken tot nonylfenol, dat zowel in rivierwater en sedimenten als in bodem en grondwater wordt aangetroffen.

Normen en toetsing

De milieunormen van nonylfenol in **oppervlaktewater** is voor het jaargemiddelde vastgelegd op 0,3 µg per liter (MKN (totaal)). De maximaal aanvaardbare concentratie in zoet oppervlaktewater is 2,0 µg per liter.

In de wetgeving is opgenomen dat van zodra een lozing een concentratie aan een gevaarlijke stof bevat die hoger is dan de milieunorm voor oppervlaktewater voor die bepaalde stof, het indelingscriterium overschreden is en de lozingsvergunning (omgevingsvergunning) die lozing moet vergunnen, zo niet ontstaat er een overtreding.

De **omgevingsvergunning** is de lozingsnorm waaraan het bedrijf zich moet houden. De lozingsnorm is vastgelegd op 0,3 µg/l vanaf 1 januari 2021. Die wordt niet gehaald .

Meetmethode en meetresultaten

VLAREM II stelt m.b.t. de meetmethode: § 1. *Voor de controle op de naleving van de emissiegrenswaarden wordt voor de volgende parameters de referentiemeetmethode met rapportagegrens en meetonzekerheid toegepast zoals hierna aangegeven: nonylfenol (isomeermengsel): 1000 ng/l, 50%, met de methoden WAC/IV/A/001 en WAC/IV/A/005*

In het dossier zijn een aantal analyses gerapporteerd. De analyses zijn meestal gerapporteerd met vermelding van de methode WAC/IV/A/001. Vaak wordt evenwel vermeld dat er verstoring is door matrix interferentie. Dit betekent dat de de concentraties relatief zijn, en kunnen dus zowel (veel) hoger of (veel) lager zijn dan het gerapporteerd resultaat.

De resultaten zijn in meerderheid kleiner dan de rapporteringsgrens/detectielimiet en gaan maximaal tot 22 µg/l. Ze laten niet toe een helder beeld te krijgen van welke concentratie-schommelingen er in de geloosde afvalwaterstroom optraden gedurende de periode 2017 tot nu. Laat staan om de lozingsnorm te toetsen.

Bisfenol A (CAS nr 80-05-7) is ook een hormonale verstoorder (oestrogenreceptor) en komt voor in één van de stalen waarover Exelto rapporteert: 1,6 µg/l (zie

<https://gent.consultatieomgeving.net/Burger/nl/OpenbareOnderzoeken/Bestand?id=93414>)

Bezwaren en opmerkingen

Nonylfenol is een slecht afbreekbare hormonale verstoorder. Deze stoffen horen niet thuis in het oppervlaktewater. Persistente, wateroplosbare pollutanten zoals nonylfenol zijn namelijk moeilijk te zuiveren en vormen daarom potentieel een risico voor het grond- en drinkwater. De bedoeling van de Vlaamse overheid is daarom om nonylfenol zoveel mogelijk te reduceren of te bannen, o.a. via het vergunningsverleningsproces.

Het bedrijf kreeg 5 jaar tijd om de lozing in oppervlaktewater af te bouwen tot 0,3 µg per liter. Gedurende die jaren is het bedrijf er niet in geslaagd om de bron van nonylfenol op te sporen. Er wordt nu verwezen naar een BREF studie van 2003.

GMF dringt dan ook aan dat het bedrijf de oorzaak meteen opspoot. De norm van 0,3 µg/l kan best behouden blijven. GMF kan dus niet akkoord gaan om de grens van 9 µg/l vast te klikken op eind 2023 en vraagt dat van zodra het bedrijf kan remediëren aan de aanwezigheid van nonylfenol (en nonylfenoethoxylaten) het indelingscriterium van 0,3 µg/l weer van toepassing wordt.

Daarnaast vraagt GMF ook om een volledige screening te laten uitvoeren zodat er een totaalbeeld is van alle gevaarlijke stoffen in dit afvalwater. Indien nodig moeten dan ook andere stoffen opgenomen worden in de omgevingsvergunning.

GMF vraagt om in de lozingsvergunning op te leggen dat het bedrijf een strikte zelfcontrole krijgt om de nonylfenol en nonylfenoethoxylaten, en bisfenol A en eventueel andere stoffen in het geloosde afvalwater op te volgen.

GMF zou het ten zeerste waarderen als de meetresultaten openbaar gemaakt worden (bijvoorbeeld op de website) of opvraagbaar zijn (bijvoorbeeld door GMF).

Bedankt om rekening te houden met onze vraag.

Met vriendelijke groeten

Steven Geirnaert

Steven Geirnaert
coördinator
Gents MilieuFront vzw
steven@gentsmilieufont.be